

Verslag van het bezoek aan Nkhoma Mission Hospital van vrijdag 20 maart tot zaterdag 4 april 2026.

Vrijdag 20 maart

Gerrit (medisch technicus), Martine (endoscopie verpleegkundige) en ondergetekende, Egbert-Jan (MDL-arts) vertrekken voor een bezoek van twee weken naar Nkhoma vanaf Schiphol. We nemen allemaal twee koffers mee met wat persoonlijke spullen maar vooral veel materialen voor het ziekenhuis, om reparaties te verrichten en spullen voor een middelbare school die ik ondersteun. Austrian doet niet moeilijk over een extra koffer en een groot pakket met slokdarmstents. Veel van de spullen hebben we gekregen van Isala en een aantal andere ziekenhuizen en een medische firma. Ook twee endoscopen mogen extra mee in de handbagage.

Zaterdag 21 maart

Via Wenen waren we vlot in Addis Ababa. Daar ontmoeten we een stafid van het ziekenhuis in Malawi. Deze was voor verlof in het buitenland geweest. Goed om haar weer te spreken en al wat plannen te maken voor de komende twee weken. Helaas ging de vlucht niet rechtstreeks naar Lilongwe maar over Congo. Dat betekent: laat in Malawi. Gelukkig konden we nog net wat boodschappen doen, malariapillen voor Gerrit kopen (vergeten), maar simkaartjes regelen ging niet meer. Malawi is nu prachtig groen in de regentijd. De nieuwe snelweg rond Lilongwe is nu klaar en er is zelfs een werkend stoplicht! Gerrit en ik rijden met het stafid mee. Martine in de ambulance met de koffers. Het zwaailicht gaat aan en Martine is een kwartiertje eerder in Nkhoma dan Gerrit en ik. We eten nog wat in ons prima guesthouse en gaan vroeg naar bed.

Zondag 22 maart.

Tijd om te acclimatiseren. We proberen een simkaartje te regelen vandaag maar dat lukt natuurlijk niet, de juiste mensen zijn niet aanwezig. We lopen door het dorpje en het ziekenhuis. Goed om er weer te zijn. We spreken een van de chirurgen die dienst heeft. Hij is teleurgesteld door het verlies van een jonge vrouw en baby na een gecompliceerde bevalling. Er is nog veel te verbeteren in de zorg hier. We kunnen van iemand even een simkaartje lenen. Even videobellen met thuis!

Maandag 23 maart

We beginnen de werkdag met een vergadering met het hele opleidingsteam. De lessen van twee jaar geleden zijn goed blijven hangen en we bespreken de leerdoelen van de komende twee weken, wat praktische zaken, welke apparatuur revisie nodig heeft en de mogelijkheden voor training van de verpleegkundigen. Martine en Gerrit gaan woensdag naar Malamulo een ziekenhuis in het zuiden van Malawi om training te geven en onderhoud te plegen, en ook daar moeten wat praktische zaken voor geregeld. Terwijl Gerrit aan de slag gaat met de apparatuur regelt Martine de simkaartjes en heb ik tijd om alvast een paar patiënten voor morgen te zien. 's Middags bezoeken we de middelbare school die wij ondersteunen en praten bij met onze vrienden Innocent en Ellen. We moeten uiteraard blijven eten.

Dinsdag 24 maart

Vanochtend vroeg beginnen. Er staan vijf gastroscopen op het programma en twee colonscopieën. Het doen van een gastroscopie is het belangrijkste leerdoel van de junior arts-assistent. Met vijf sessies achter elkaar wordt er snel geleerd. De colonscopie is in Malawi moeilijk. De dikke darm is lang bij de patiënten hier, de darmvoorbereiding moeilijker en de hier apparatuur wat ouder. Het doel is om de meest ervaren endoscopisten dit nu onder de knie te laten krijgen zodat dit geleerd kan worden aan de rest van de staf. Teruggrijpend op de lessen van twee jaar geleden gaat het steeds beter. De laatste patiënt blijkt de ziekte van Crohn te hebben. In Malawi is helaas geen MDL-arts voor deze patiënt. We besluiten de komende week hierover les te geven en een behandelplan te maken voor deze man. 's Middags geeft Gerrit les aan de arts-assistenten over het veilig omgaan met een endoscoop zodat het instrument lang mee gaat en ik over hoe je een gastroscopie doet. Ik ben tussendoor nog even bezig met het registreren van mijn diploma hier en Gerrit heeft onder andere een endoscoop gerepareerd.

Woensdag 25 maart

Martine en Gerrit vertrekken vandaag naar Malamulo. Ik maak voor de start van het endoscopieprogramma tijd vrij om met de Crohn-patiënt te spreken. Samen met zijn behandelaar bespreken we met hem de diagnose en maken we een behandelplan. Het endoscopieprogramma is gevarieerd met zes patiënten. Een maagbloeding wordt behandeld door een senior assistent en samen met hem plaats ik een slokdarmstent. Een van de stafleden doet de colonscopieën. Ook nu kunnen we weer teruggrijpen op het onderwijs van twee jaar geleden en ik zie dat de vaardigheden groeien. Tussendoor komt een andere patiënt met de ziekte van Crohn speciaal voor een extra controle. Ik kan hem wat adviezen meegeven en het behandelplan van de behandelend chirurg wat finetunen. 's Middags nog tijd voor een wandeling in de omgeving en wat boodschappen in het dorp.

Donderdag 26 maart

Vandaag alleen geavanceerde endoscopie. Met een staflid en een senior assistent doen we twee stents en twee colonscopieën. Ik heb nu ruimte om tips te geven bij het plaatsen van de stents en we kunnen enkele puntjes op de i zetten zodat bij elk merk stent de positie straks goed is. Ook bij de colonscopie zie ik de vaardigheden groeien. Het hanteren van de endoscoop gaat met steeds meer gevoel. Met een paar colonscopieën zo achterelkaar en goede feedback wordt er snel geleerd. We zijn vroeg klaar. 's Middags nog een spoedgeval op de operatiekamer. Ik kan twee chirurgen endoscopisch ondersteunen bij een maagoperatie. Mooi om te zien wat zij met beperkte middelen toch voor elkaar krijgen.

Vrijdag 27 maart

Vandaag eerst weer een colonscopie met een staflid en daarna heb ik tijd om de jongste assistent voor het eerst gastroscopie te leren. Er staan vier procedures op het programma. Het onderwijs van maandag sluit goed aan en de jonge Malawiaanse arts-assistent pakt het snel op. De laatste patiënt heeft een nog te opereren maagtumor en is verder jong en gezond. Met een staflid bespreken we de mogelijkheden en maken we een behandelplan. 's Middags hebben we eerst een onderwijssessie over de ziekte van Crohn en Colitis ulcerosa. Omdat er geen MDL-artsen in Malawi zijn, en de meeste endoscopie in noord en centraal Malawi hier worden gedaan komen veel patiënten met deze twee ziektebeelden hierlangs. We nemen de tijd om de behandeling van deze aandoeningen in Malawi door te nemen. Aansluitend is er een complicatiebespreking waarbij ik als gast mag toehoren. Ik ben onder de indruk van de open sfeer waarin gereflecteerd wordt op het eigen handelen, het ziekenhuis en de zorg in Malawi.

Zaterdag en zondag 28 en 29 maart

Zaterdag ochtend en een deel van de middag bezoek ik de middelbare school (Nkhoma Mountain View Academy) en maak ik de opening van het *science lab* mee. Daarna komen Martine en Gerrit terug uit Malamulo. Zowel Gerrit als Martine hebben les kunnen geven in endoscopen onderhoud en reiniging aan dokters en verpleegkundigen. Er is daar nog veel te verbeteren en we zijn het erover eens dat we met stichting EndoMalawi ook dit ziekenhuis zinvol zouden kunnen ondersteunen. 's Avonds eten we bij het enige restaurantje in het dorp. Bij kaarslicht, de stroom is uitgevallen. Zondag beklimmen Gerrit en ik Mount Nkhoma, de lokale heuvel met een prachtig uitzicht over de omgeving. Zelfs Lake Malawi is te zien vandaag.

Maandag 30 maart

Een rustige dag met een colonscopie. 's Middags lesgeven aan de jongste assistenten over het interpreteren van endoscopiebeelden. Daarna bezoeken we een instelling voor lichamelijk en/of verstandelijk gehandicapten die onder andere een naaiatelier runnen. Hier kopen we souvenirs voor thuis en bestel ik een overhemd. Nog even naar het ziekenhuis daarna om wat materialen uit te zoeken voor een procedure van morgen.

Dinsdag 31 maart

Vanochtend een viertal gastroscopiën met de derde junior arts-assistent. Ook zij is een Malawiaanse chirurg in opleiding. Ik observeer hoe een staflid les geeft in gastroscopie. Veel tips hoef ik niet te geven. Bij de laatste gastroscopie vinden we een zeer grote tumor. Omdat de patiënt inoperabel is en niet meer kan eten en nauwelijks kan drinken is een stent de enige optie. Samen met het staflid probeer ik een stent te plaatsen langs de tumor maar de procedure is moeizaam en

vol hindernissen. Uiteindelijk lijkt het gelukt om een stent te plaatsen in een goede positie. Aan het eind van de dag bespreek ik met een stafid nog een tweetal patiënten en bespreken we of er een operatie indicatie is.

Woensdag 1 april

Vandaag vier gastroscopieën waarbij de jongste assistent de oudste assisteert bij gastroscopie. Gaat best goed maar nu kan ik wel wat tips geven aan zowel de leerling als de leraar. Die middag blijkt er een ernstige complicatie bij de patiënt van gisteren. Hij heeft een klaplong gekregen en later blijkt de stent verschoven. Er wordt een drain geplaatst. Helaas kunnen we hier geen CT-scan maken om te kijken wat er nu precies gebeurd is. Ik ervaar nu dat we de mogelijkheden van thuis missen.

Donderdag 2 april

Vanochtend twee colonscopieën met een stafid. Goed om meters te maken en we nemen ruim de tijd om te oefenen en trainen. Hierna maken we een plan voor de patiënt met complicatie. Samen met de verpleegkundigen, anesthesiemedewerker, twee chirurgen, de arts-assistent en mijzelf besluiten we de stent te verwijderen en een voedingssonde via de buikwand naar de maag te maken. Hierdoor is goede pijnstilling en ook nog wat voeding voor de patiënt mogelijk. Alles wordt met patiënt en familie besproken en uitgevoerd. Gelukkig geen nieuwe complicaties. De rest van de middag besteden we aan evaluatie van de afgelopen twee weken. We bespreken de leerdoelen voor de volgende keer, de mogelijkheden voor verbetering en zelfs uitbreiding voor het endoscopieprogramma in Nkhoma en het ondersteunen van en de samenwerking met Malamulo en tot slot misschien straks ook het ondersteunen van een ziekenhuis in het noorden als de eerste arts-assistent van Nkhoma zijn opleiding binnenkort heeft afgerond. Er zijn nog veel kansen voor de stichting om verder bij te dragen aan de ontwikkeling van deze zorg in Malawi. 's Avonds eten we gezamenlijk met het hele team en nemen we afscheid.

Vrijdag en zaterdag 3 en 4 april

Mijn vrienden Innocent en Ellen van de middelbare school komen nog afscheid nemen en dan vertrekken we naar de luchthaven. Er gaan een paar lege koffers mee terug. Gerrit heeft alle endoscopen daar gereviseerd dus er hoeft nu niets mee terug voor onderhoud. Via Addis Ababa en Rome naar Schiphol en huis.

Egbert-Jan